

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona, fél évre 4 korona
negyed évre 2 korona, egyes szám ára
20 fillér.

Nyitlitor sora 40 fillér.

Hirdetés nagyság szerint.

A lap szellemi részét illető közlemények
a szerkesztőséghez intézendők.

Előfizetési pénzek és reklamációk

Rónai Frigyes kiadó

címére küldendők.

XXVIII. évfolyam.

Felelős szerkesztő:
JAMBRIKS LAJOS.

29. szám.

Az új végrehajtási törvény.

Életbevágóbb, a nemzet további gazdasági életére fontosabb kérdést, emberemlékezet óta nem tárgyaltak, parlamentben s azonkívül, mint a melyet most a legnagyobb érdeklődés mellett vitattak meg s léptetnek rövidesen életbe: az új végrehajtási törvényt.

Mindenki tisztában van e kérdés óriási jelentőségével, hiszen egész társadalmi osztályok léte-kérdését, existenciáját óhajtja az új törvény határozottabb oltalomba venni. Még akarja akadályozni azt, hogy könnyelmű adósságinálás következményeképpen ne lehessen mindenkit kiforgatni alapjaitól s az illetőt a hajléktalan nyomornak kitenni.

Rég vajdó kérdés már ez. Tudta mindenki, hogy sokáig a régi hiányos törvény életben nem maradhat. Hiszen egyes vállalatok, a részletüzletek arra alapultak, hogy merőben felesleges tárgyakat, hihetetlen drága díszműveket, borsos áron sőt-tik a könnyen hívó közönségre, hogy azután a régi törvény alapján kiforgassák mindenéből, dobra verték utolsó párnáját, hogy az utazó vigécek mentül nagyobb proviziót, gazdájuk pedig nyereséget vághassanak zsebre.

Nem kell ismertetőnk a részletüzletek galád eljárásait. Azt a rabló gazdaságot, melyet a gyanúlan közönség rovására üztek, hogy tiszteres, huszszoros árat értek el a részletben vevőtől, mint attól, ki ugyanazt készpénzben tudta beszerezni. Persze a részletfizetés kedvezménye kocsigéteknek látszott azok előtt, kiknek a ravasz ügynök minden ékesszólását latba vetve, arról a könnyűségéről tartott előadást, a melylyel a fizetések majd eszközölhetők. Ha azután egy részletfizetés bármely okból elmaradt, jött a perlés, a végrehajtás s végül a

dob. Erre kerültek ugyanis szegények ingói s ha fizetése volt úgy azt is lefoglalták, sokszor ezáltal állásából kiűldözték a szegény szerencsétlen, becsapott adóst.

Az új végrehajtási törvény egyszeriben véget vet mindeznek. Senki sem fog Pallas lexikont részletben venni, sem Browning revolvert, még kevésbé vadászfegyvert, avagy fényképező masinát, ha arra nincs módja, mert nem lesz egyetlen olyan részletüzlet sem, mely az ilyen egyéneknek, kiknek az új végrehajtási törvény sem fizetésüket, sem ingóságait lefoglaltani avagy lefoglalni nem engedi, hitelezzen.

De kérjük, szükség volt arra, hogy a rettenetes percentekre dolgozó részletüzletek hitelt nyújtsanak? Szükség volt arra, hogy a kishivatalnok tönkre tegye magát, egy tervszerűleg az ország egész területére kiterjedő s előkészített rablóhadjárat kedvéért? Belátjuk, hogy bizony nem volt szükség reá a multban s még kevésbé szükséges a jövőben.

Sokan kárhoztatják mindezen, de még sok más előnyök dacára is az új törvényt. Kárhoztatják pedig azért, mert némely politikus bizonyos jelkezetű jelleget óhajt annak kölcsönözni, nyújtatván fel a dolgot, miúta hitsorsosak ellen irányulna. Hogy ez mennyire naiv hiedelem, azt bizonyítani liberálisan gondolkozó emberek előtt szinte felesleges, hiszen nagyon régen volt az, ha jól emlékezünk legutóljára a mohácsi vérszékelyek idejében, midőn az országban a hitelüzleteket az izmaolták s a zsidók kötötték csupán. Manapság már igen csekély hányadát bonyolítják le az efféle üzleteknek a letelepített vállalatok követők, hanem igenis minden felekeset szépen képviselteti magát az ilyen üzletek szerzésében s le-bonyolításában.

Az új törvény még nem lépett életbe s kérdés, hogy a régi meddig marad átmeneti törvényként életben, de egy ma is már bizonyos, hogy a törvény humanusan igyekszik gondoskodni a kis existenciák sorsáról, s megvédi őket, saját károsodásuk nélkül attól, hogy tönkre tehessék, hogy megfosszák az államot a kis adófizető polgáraitól.

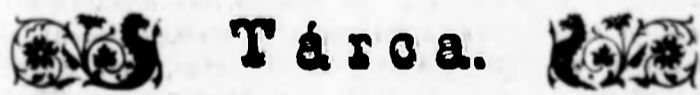
Hogy ez a törvény tönkre teszi a hitelt, hogy rongyos ruhában kell majd ezután járni azoknak, kiknek hitelle, miután pereskedés útján rajtok behajtani mitsem lehet, — miúgyen —, ez is csak olyan rosszindulatú s meglehetősen szánt híresztelés, mint a főbbi s abból a forrásból ered, melynek érdekében állott volna a régi törvényt még pár száz esztendőig, minden hibával egyetemben, életben tartani, mert ezek nem számolnak avval, hogy van a magyar embernek, egy tényleg le nem foglalható, sem el nem árverezhető valamije, a mi azonban minden ingó s ingatlan vagyonnál ezerszerre többet ér s a mely a hitelező érdekeit mindenkor szem előtt fogja tartani s azt megvédeni, s ez a valami, a becsület.

A becsület ember hitelezőjének per nélkül s még akkor is megfizet, ha a törvény ereje gyöngének bizonyulna behajtani rajta annak jogos, igazságos követelését.

Kontárok az ipar terén.

Elszomorító jelenség, hogy nálunk mennyire burjánzik a tisztességtelen verseny az ipar terén, mennyi az elődai, mennyi a kontár s ezek valamennyije ragja, öli az ipar egészséges fáját.

A kontármunka által támasztott konkurrencia hány érdemes polgárt dönt bajba, mennyiüket veszi el a jó megélhetés eszközeit a kezéből, úgy, hogy ezek az érdemes iparosok rendjéből így hull el évről-évre több áldozat, így lesznek az egykori érdemes emberekből

Tárca.

Amerikai történetek.

(Egy magyar naplójából.)

Ira: B. R.

A füstös kávéházban már csak a legmakacsabb kávézókat lehetett látni, azokat, kiknek így hónap vége telé ellógy a pénzük és akik nemcsak ebédre, de vacsorára is kizárólag pikkolókat fogyasztanak. Jani, az érdemekben megkopaszodott főpincér már rég a kassza tövében aludta az igazak álmát, a kis társaság azonban nemhogy elcsöndesült volna, de egyre hangosabb, egyre zajosabb lett. Nem szeretném, hogy olvasóm soká törje lejt a rendkívüli vigasság okán, hát mindjárt itt álom el, hogy egy amerikaiját vig barátjuk mesélte borzasztó és hajborzoló kalandjait, melyek úgy látszik, kellő reflexhatással voltak a hallgató közönség nevető idegeire.

Most pedig átadom a szót a vig kalandornak, Vadnay Ferdinándnak. Ime:

Mikor először kiléptem Newyork asztaltjára, még zsebemben csörgött valami a hazuról elhozott pénzből. Kiszámítottam, hogy csekély költsékezés mellett vagy két négy teljesen elegendő lesz, feltéve természetesen, hogy naponként pl. ebédre nem költök többet egy negyed dollárnál. A napok szépen fogytak és én elérkeztem utolsó dolláromhoz, melyet most már szintén oda kellett dobni az idő vastagának. Még jobban takarékoskodni akarva, a 26-ik utca egy sötét, szurkos lebujába kocogtam, tudva, hogy ennél olcsóbb hely már nem igen lehet a föld kerékén.

Nagyfokú undorral, de azért lassankint mégis begyömöszöltem hablevéből és fekete kávéból álló szerény és egyszerű ebédemet, én fizetésre hívtam a gazdát. Ez, valami hatalmas, tagbaszakadt texasi, odaáll mellém, és amikor ebédem ára iránt érdeklődtem, teljes lelki nyugalommal kijelenti, hogy „Egy dollár.”

Hát fiúk, hiszen tudjátok, mi az egy dollár. Az öt korona. Szóval olyan ár, hogy még rostélyost meg bort is ihattam volna rajta. Azonkívül pedig nem is volt ennél több pénzem.

Ránéztem a jó öreg kocsmárosra, nem e tréfál, de sajna, sötét szeméből a legnagyobb komolyagot olvastam ki. Sőt, úgy láttam, hogy már türelmetlenül ráneha szedi bizonyos szemöldökét.

Körülnézek, a kocsmában kívülünk egyetlen lélek sincs. Én magam jó távol ülök az ajtótól, kizsonni nem lehet. Nem marad más hátra, mint szerényen viselkedni, talán ennek még lehet valami hatása.

„Nem gondolod, öregem, hogy ez egy kicsit sok” kérdeztem szeliden és aggódással.

A texasi nagyott ruhogott. „Sok, sok, persze hogy sok, de nekem pénzre van szükségem” és egyre közelebb furakodott hozzám.

Isten neki, — gondoltam magamban — és hatalmas sőhajtással húzom elő a dollároszt a zsebemből, mikor egyszerre csak egy csomó vendég lépett a kocsmába és amíg egy pillanatra elterelte rólam a szeretetre méltó házigazda figyelmét és es a perc elegendő volt ahhoz, hogy, magyarám szólva, kerekelt oldjak.

Az úgy így eléggé kellemesen fejeződött be, sőt még okultam is belőle és tapasztalatomnak, amit nem is hittem, igen rövid időn belül hasznát is vettem.

Ugy fordult ugyanis sorom, hogy cipőtisztítással és gyutaarullással összehoztam annyit, hogy kis vállalkozásba fogjak.

Fényképjávitásra és nagyításra vettem magamat. Kirakatom pompás volt, különböző nagyságu fényképek egymás mellett, mindegyikekkel telirát:

— Ha képedet ekkora nagyságban óhajtod viszontlátni, fizess egy dollárt és óhajod teljesülni fog.

(Persze a nagyobb kép arányosan drágább volt, a legdrágább, ha jól emlékszem, 3 dollárba került).

Egy ideig elég vigan nagyítottam embertársaimat, de végre is utólért hagyományos pechem és egy szép napon arra ébredtem, hogy bezárhatom helyiségemet. A háziúr holnap kiteszi szűrőmet, mérsáros pek, boltos, már rég nem hitelez, szóval: fuita la komedia. Rajtam már csak csuda segíthet, az is, ha azonnal jelentkezik, mert 34 dollár adósságot bizony nem lehet 2 centből megfizetni.

Amíg így tprengtem magamban, egyszerre csak jelentkezik ám az ajtóban valami hatalmas mexikói, széles karimájú kalappal, csikorgós booskorral. No, ezt is az ég küldhette — gondoltam magamban — a mikor kivágta, hogy az előmutatott fényképet szeretné meg-nagyíttatni, a legolcsóbb árban.

Várakozással teljesen lüggesztette rám szemét: Mennyibe fog jönni?

„Negyven dollár” harsogom tisztán, harsogón és világosan.

A mexikói elhülve rám mered: „Hogyan, hisz a kirakatban egy dollár a legolcsóbb?”

„Tudom, mormogom sötéten, de nekem pénzre van szükségem.” Egészen. a hogy a kis kocsmában tanultam. A mexikói rám néz, végig néz, legalább fél tejjel lehettem kisebb nála, azután pedig harsány és téktelen kacagásba tör ki:

„Hohóhó, te bitang, te tetszöl nekem. Ilyen emberre van szükségem. Akarsz a lovassom leuni?”

hitvány állampolgárok. Ime, így fogyasztja a kontárn munkás rendszere az igazi, jó állampolgárok, az erős érzésű hazafiak nagy tömegét. És mily súlyosan megtamadj a kontárn munkás rendszerének mérges gombája, az állami élet erkölcsi gyökerét, épp úgy veszedelmesen csorbítja az állami élet anyagi érdekeit is.

A kontárn munkás rendszerének árnyékában éppen azok titkolják el az állammal szemben való tartozásukat, akiknek legjobban módjukban volna azokat teljesíteni. Értjük a nagytermelőket, kik műhelyen kívül dolgoztatván a műhelyért járó adót nem fizetik oly mértékben, mint a mily mértékben termelnek. Csakugy ontják áruikat a piacokra, de nagy hasznukból nem jut semmi percent azért a védelemért és békéért, melynek az állam nyújt üzletük nagy hasznának előterjesztésére. Kérdjük, hogy méltányos dolog-e az a többi adófizető iparosokkal szemben? Méltányos dolog-e, hogy a becsületlen polgári haszonra dolgozó iparos tulajdonképp többet fizessen, mint a busás nyereségeket összeharcsoló nagytermelő? Méltányos dolog-e, hogy az előbbi súlyosabban érintse az állam terhe, holott műhelyében hasznos iparos nemzedéket nevel, míg az utóbbi az állam terhe alól kibúvik az által, hogy műhelyen kívül dolgoztatva, még a jó iparos nemzedéket is elrontja. Bizonyára ez a helyzet még egy felől az állam anyagilétét támadja, másfelől a mi iparos osztályunk nagyobb részét borzasztó méltánytalansággal sújta.

Az elmondottakból is le lehet vonni az egyenes következtetést. Az iparnál elterjedt kontárn munkarendszer tönkre teszi a magyar ipar becsületét, kizsaratja a fogyasztókat, a társadalom erkölcsét megmérteljezi, az állam érdekét meglopja. Ha tehát ennek a sok bűnnek véget akarunk vetni, a kontárn munkarendszerét végleg ki kell irtani iparunkból. Nem csak szóval, hanem tartson mindenki maga rendes műhelyt. Rendes műhelyt melyben a termelésnek megfelelő segédkez álljon rendelkezésre, melyben szakérő, felügyelet és helyes üzleti érdek vigyázzon a munkások jólétére. Így nem lesz kontárn, így nem lesz éhenkorász egy iparos sem, de nem fogják öleső és hitvány munkával traktálni e legnagyobb termelők sem az országot.

Bizonyos eméltogva, hogy a kontárn munkarendszere az iparos osztályra, a fogyasztó közönségre, a társadalom eszközére, az állam anyagi érdekeire nézve egyaránt végzetes veszedelem és nemcsak az iparosok szempontja, hanem a nemzet, az állam legtöbb érdekei is használhatatlanul kivanják, hogy a kontárn munkarendszere végleg kiirtassék és műhelytartás minden termelő iparosára nézve kötelezővé tétessék.

Városi ügyek.

2738/908.

Hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett hegymestori állásra pályázatot hirdetek.
Fizetés évi 200 kor.
A pályázati kérvények a polgármesteri hivatalhoz f. évi július hó 31-ig adandók be.
Köszeg, 1908. július 12-én.

August János,
polgármester h.

Az üzletet hamar lebonyolítottuk a kedélyes mexikói kifizette adósságaimat, előleg fejében és még aznap elutaztunk, Puzletownba, hol hatalmas tárnja volt a jó zsentlemannak.

Hivatalom elég kényelmes volt, minden éjjel láthaton körül kellett vágatnom a haciendán, vajjon rendben van-e minden, nem zavartja-e semmi a személyzet és a gazdák nyugalmát.

Kaland nélkül azonban már az első éjjel sem mult el.

Elfelejtettem ugyanis megkérdezni, hogy hol fogok aludni, és így akaratom ellenére kénytelen voltam a közszemle után a lakóház kapuján koccogtatni. Többeszi rögzítem eredménytelen maradt, míg végre az ablakból valami harsogó női hang, melyben a haciendaro feleségének hangját ösmertem meg, lesüvöltött: "Te gazember, te csirkefogó ilyenkor kell telverni a békés emberek nyugalmát."

No, elég turesán tárgyalnak itt a személyzettel, gondoltam magamban, de bizony nem reflektáltam a szidalmak önzőre, csak még egyszer jól megdöngtettem a kaput.

"No, megállj, te gézengúz, te haramia" harsog tovább a mennyei szózat és abban a pillanatban kényelmes házipapucsok közeledtét hallom.

A sötétben nem igen vettem egyebet észre, mint hogy a kapu megnyílt és egy kevéssé gyöngéd női kéz először orron, aztán fültövön legyint.

Ejnye, azt a löstült szálamiját neki, — gondoltam magamban — ennek fele se tréfa. A haragos asszany-ság kitűnő boxbajnoknak mutatkozott, csak hogy én se hagytam ám magamat és kemény küzdelem után ő nagysága, mint veit csapat vonult vissza. Annnyira azonban mégis bosszút állt rajtam, hogy a kaput becsattantotta az orrom előtt és én tanácstalanul álltam a sötétségben.

Csak hogy abban a pillanatban, amint a kapu bezárult, felhangzik ám mellettem a haciendaró öblös kacagása:

"Bravó, bravó, fiatal barátom, heti fizetését felémelem két dollárral, eunél derekasabban nem viselkedhetet volna."

Csak később tudtam meg, hogy az asszony összetévesztett férjével és még mai napig se tudja, hogy nem kikapós férje pöffentette ki utolsó zápfogát.

No is tudja meg soha, mert amilyen hárpia, még ide is utánam jön és megskalpol.

951/908.

Hirdetmény

Azon nem tényleges állományú hadkötelesek akik f. évi július hó 1. behívót kaptak, felhívom, hogy a kijelölt időre pontosan bevonuljanak, mert a bevonulást felfüggesztő rendeletet hatályon kívül helyeztettem.

Köszeg, 1908. július hó 6-án.

Köszegi József
rendőrkapitány.

2580/908.

Hirdetmény.

Vasvármegye közigazgatási bizottságának 2254/908 sz. a határozata alapján közteszem, a pozsony-varazdi állami közut Köszeg város határára átvonuló szakaszának törzskönyve és hozzá tartozó okmányok 30 napi közszemlére a városi polgármesteri hivatalában kitétetek azzal, hogy a hivatali órák alatt betekint-hetők.

A hitelesítési eljárás f. évi augusztus hó 6-án délután 3 órákor történik.

Köszeg, 1908. évi július hó 4-én.

August János
polgármester-helyettes.

1398/1908.

Hirdetmény.

Figyelmeztetem a szülőket, rokonokat, gyámoka s felügyelőket, kiknek gondjukra bízott 12 éven alatti gyermekek vannak hogy azokat sz. oru házi felügyelmben arra kötelezzék, miszerint a vasúti útjárók krlátjait kinyitani vasúti jelöket eríteni, a vonatokat követ dobálni a sínekre tárgyakat rakni s egyáltalában a vasúti közlekedés biztonságát veszélyeztetni tilos.

Ezen tilalom elleni cselekményekért a szülők, gyámok, illetve a gyermekek felügyeletével megbízottak fognak felelősségre vonatni.

Köszeg, 1908. június 8-án.

Köszegi József
rendőrkapitány.

1399/1908.

Hirdetmény

Tűzbiztonsági okokból különben büntetés terhe alatt ti os:
1.) könnyen gyúlékony anyagot a padlóra elhelyezni,
2.) lakásokban s kbm.-ben több tűzfűtő elhelyezni,
3.) gabna, szalma- vagy széna kizlakat a házhoz 50 méterrel közelebb rakni,
4.) gabna, széna s szalma behozatáskor s elvételkor valamint házban alkalmával dohányozni.

Egyben figyelmeztetem a lakókat, hogy a szabálroni felügyelet elvitt üzemeltetői járműveket s könnyen hozzáférhető helyen tartás. Ezeknek megvizsgálása már legközelebb háztól-háza menve fog megtörténni.

Köszeg, 1908. évi július hó 18-án.

Köszegi József
rendőrkapitány.

Hirek.

— Szabo István országgyűlési képviselő nejevel néhány napon át városunkban időzött.

— Sissovics Miklós dr. volt polgármester, ügyvéd elhagyja Köszeg szab. kir. várost és Körmendre költözködik, hol ügyvédi irodát nyit.

— Kinevezés. A földmivelésügyi miniszter Törzs István volt köszegi erdőmestert Bustyaházára erdősz-jelöltté nevezte ki.

— Athelyezes. Kiptza Akos m. kir. honvéd hadnagy kezelőszék Köszegről áthelyeztetett. Helyébe Komáromy Gyula hadnagy kezelőszék kerül Szegedről.

— Eljegyzés. Kárpáti Sándor soproni tanító-képezdei tanár eljegyezte Tiefbrunner Irmát Sopronból.

— Gyászrovat. Harkai Schüller Károly cs. és kir. kamarás neje született Samarjay Anna folyó hó 12-én életének 61-ik, boldog házasságának 40 ik évében Köszegen elhunyt. Temetése július hó 14-én ment végbe alkalmas részvét mellett. Halalát kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja.

— A vasifelső agostai ev. esperesség csütörtökön tartotta meg közgyűlését városunkban, mely reggel isteni tisztelettel vette kezdetét, hol Ziermann Lajos, pinkafői lelkész mondott nagyhatású szentbeszédet. A gyűlés Stettner Gyula, esperes és Hrabovszky István, felügyelő elnökölete folyt le. Az esperesi és bizottsági jelentéseket a közgyűlés tudomásul vette, majd a folyóügyeket intézték el. A távozó Strane Vilmos helyébe, kinek érdemeit az esperes szép szavakkal méltatta, az esperesség jegyzőjéül Bayer Teófil, világi jegyzőjeül pedig, a lemondott Freyler Lajos helyébe dr. Schneller Aurél ügyvédet választották meg. Az ülést Stettner Gyula, esperes szép hálaadó imával zárta be. Utána bankett volt a Sörház-kertben.

Könyv Köszeg ostromáról. Tudomásunkra jutott, hogy Aggházy Kámt, a helybeli honvédszázados hadnagya egy nagyszabású történelmi munkán dolgozik, amely Köszeg 1532. évi ostromát az összes előtte és általa felkutatott magyar, osztrák és török források alapján tárgyalja s amely előreláthatólag a tél folyamán fog megjelenni Aggházy hadnagy munkájához, amely városunk történelmének legfényesebb mozzanatát fogja az ország közönségével szakszerűen s teljesen új világításban megismertetni, őszintén sikert kívánunk. Elíhez egyszersmind azzal akarunk hozzájárulni, hogy felkérünk mindenkit, aki az ostromra s azzal összefüggő körülményekre nézve ismeretlen adatokat vagy személyes nézeteket, avagy leltényképezésre alkalmas ereklyéket (fegyver, szerelvény, képek stb) tud, vagy ismer címét a szerkesztőséggel közölni szíveskedjék.

— Jégkár felvétel. A július ötödiki jégeső jelen-téken kárt tett a köszegi szőlőkben. A jégkárt a városi hatóság bejelentette s a felvételt most eszközli vattai Balta János kataszteri biztos Szombathelyről.

— Villamosvilágítás a katonai alreáliskolában. A köszegi katonai alreáliskola is megkapja a villamosvilágítást, melynek szerelési és berendezési munkálatait több ajánlattevő közül a Ganz-féle villamosági r. t. helyi vezetősége kapta meg. Berendezés alá került a főépület és az összes mellék épületek. Kivilágítást kap a park is kábelvezetéssel. Az intézetben összesen 450 darab 20—50 gyertya fényű Wolfram lámpa nyer elhelyezést. A tantermek ugyancsak 20—50 gyertya fényűvel lesznek megvilágítva. Az évi áramfogyasztás körülbelül 150 ezer hektovatt óra lesz, mely az üzemnek 67 ezer korona évi áramfogyasztási bevételt jelent.

A munkálatokat, melyek közel két hónapot vesznek igénybe, e hó 20-án kezdik meg. Orvendetes jelenség, hogy a katonai alreáliskola is felkarolta e városi közintézményt, melynek életerőssé tétele mindenek telett közérdek.

A huszdrágaság. Az idei nagy takarmányhiány következményei már is országsszerte érezhetők. Az élőmarha ára jelentősen csökkent, minek folyamán a marha ára is kell, hogy alább szálljon. Mint értesülünk, a városi közlelmelési bizottság tegnap a helybeli mészárosokkal tárgyalást kezdett s hisszük, hogy mészárosaink a körülményekhez képest le szállítják a husárat. A mészárosok a hus árának szabályozása illetve leszállítása tárgyában kedden döntenek.

A vasi-felső agostai ev. esperesi kerület tanító egyesülete e hó 13-én tartotta közgyűlését Köszegen. Az ülés délelőtt 10 órákor vette kezdetét. Ezt megelőzőleg a központi előkészítő bizottság ülésében Jakob Elek alelnök felolvasta Straner Vilmosnak az előző tisztról való lemondását. A közgyűlés első tárgya volt a lemondás folytán megürült előző állás betöltése, melyre egyhangulag Ziermann Lajos pinkafői lelkész választottak meg. A tisztikar egyébként a következőképp alakult meg: alelnök lett Jakob Elek, újrétalusi tanító, jegyzők Németh Ferenc és Kis Gábor tanítók, pénztáros Marton Károly, ellenőr Hammer Gyula tanítók lettek. Majd Wertsch Vilmos, tanító a tanítók nemes hivata-sáról, Honigschnabel Tóbiás pedig az állat- és növényvilág védelméről tartott sikerült előadást. Tudomásul vették a pénztári jelentést. Azután a közgyűlés nagy lelkesedéssel Straner Vilmost az egyesület tiszteleti elnökévé választotta meg, ki meglátottan mondott köszönetet a közgyűlésnek. Az ülést Ziermann elnök gyönyörű beszéd kíséretében zárta be, mely után a Sorkertben ebéd volt, hol számos lelkészöntő hangzott el.

Bojkott a mészárosok ellen. Sopron város közönsége nem mindennapi bojkottra határozta el magát a soproni mészárosok ellen. A mészárosok ugyanis, bár az élő marha ára a nagy takarmányhiány miatt országsszerte jelentősen olcsóbb lett, a husárat mégsem szállították le. Sopron város közönsége erre kimondta a bojkottot s elhatározta, hogy ily magas husárak mellett nem vásárolnak a mészárosoktól, hanem szárnyast, zöldsgéltét esznek addig, míg a mészárosok a hus árval le nem szállnak. A bojkott már egy hete hogy tart és a közönség erősen kitart, úgy hogy a mészárosok a polgarság akciójával szemben tehetetlenek. Zalaezerszeg város hatósága mészárszéket állított fel, hol a marhahust 85 fillérért, a vesepecsenyét 1 k 24 fillérért mérik. A mészárosok a husszék felállítására 90 fillerre szállították le a marhahus árát.

— Országos vásár. Hétfőn e hó 20-án városunkban országos állatvásár lesz, kirakodó vásárral egybekötve.

— A szardai állatvásár. Az ötödik szardai állatvásárunkra csak igen csekély számban hajtottak tel ugyan, de a felhajtott 17 darabot a helybeli mészárosok mind megvásárolták. Díjazás ezuttal sem volt, de a felhajtok kárpótlásul reggelit kaptak.

— A husvizsgálat országos rendezése tárgyában készített szabályrendeletet a földmivelésügyi miniszter most kiadott rendeletével augusztus elsején lépteti életbe. A szabályrendelet felőli husvizsgálatot és az azzal kapcsolatos összes teendőket és új, megbízható alapra helyezi ezt a nagyfontosságú kérdést. A köz- és állategészségügyi szempontból egyaránt kiválóan fontos szabályrendelet 13 fejezetben tárgyalja a szükséges intézkedéseket. Külön-külön fejezetbe vannak foglalva a közvágóhidakra, a husvizsgálókra és azok képesítésére, a közfogyasztásra szánt állatok éleiben való vizsgálatra, a levágásra, a levágott állat husának és szerveinek vizsgálatára s a hus élvezhetőségének elbírálására, a hus kezelésére és bolygására, a kifogásolt hus megsemmisítésére, a vágólajstromra és a marhalevelekre, a mészárszékek és husárutítás ellenőrzésére a hatóság huszékére, a husnemű és huskészítmény elkészítésére és elárúsítására, a szárnyas, hal és vad ellenőrzésére, a hus belföldi szállítására vonatkozó intézkedések, végül a büntető és záróhatározatok. Az életbe léptető rendeletben a miniszter külön is felhívja a törvényhatóságok figyelmét a szabályrendelet több intézkedésére s részletes utasításokat ad a rendelet végrehajtására. A szabályrendeletet megfelelő számban küldik szét a hatóságok, városok, községek és szak-közégek között való szétosztás végett.

— Tanítók harmadik korpótléka. A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratban értesítette a vármegyét, hogy törvény szerint a harmadik ötödéves korpótléka mindazon községi és felekezeti tanítók igényt tarthatnak, akik 1893. október 1. óta megszakítás nélkül tanítanak. E korpótlékok 1908 október hó 1-től esedékesek. A miniszter felhívta az iskolafelügyelőket hogy a korpótlék kiszolgálásáról haladéktalanul gondoskodjanak, s amennyiben anyagi körülményeik ezt meg nem engedik, államszegélyért folyamodjanak. Ott ahol a korpótlékok eddig is államszegélyből felezték, semmiféle okmányt nem kell mellékelni, csak az iskolásoknak kell igazolni, hogy az illető tanító a kérelmezés idején az iskolánál működik. Az államszegély iránt való kérvények augusztus hó végéig terjesztendők löl a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

— A köszegi ker. szocialista egyesület zászlófelavatási ünnepélyre még adakoztak: Eleki ker. szoc. egyesület 3 k, Hírvilág Károly 4 k, Hammer József 4 k, Lauringet János 5 k, és Prenner Ferenc 4 koronát. — Fogadják a nemes adakozók az uton is az egyesület nevében halás köszönetünket Borbás Gábor elnök és Gerencs Szaléz titkár.

— Szerencsétlenség egy villa építésénél. Nagy szerencsétlenség történt e hó 11-én itj. Eitner Gusztáv

Az 1883-ik év március havának utolsó napjai egyikén Martin d'Espagne tábornok megbízottja ez utóbbi szt.-dominik-utcai palotában kereste tel. E palota a főváros legszebb épületei közé tartozott, ami pedig Párizsban nem keveset jelent. A palota XIV. Lajos korabeli modorban épült; a főépületnek kilenc ablaka volt a homlokzaton és két emelete, a kapuzatot a Martin d'Espagne és a Marquis d'Andaine család művészesen faragott címere díszítette, mert d'Andaine leány volt a palota jelenlegi tulajdonosának felesége. A főépülethez a tojásdad alakú udvar körül épült istállók csatlakoztak, azok mögött pedig az óriási, kiváló gondnal művelt kert terjedt el, melynek pompás vén fái a tetőkön túlnőttek.

A Martin-család a palota első emeletét lakta, míg a magas földszintet már két év óta Gomerre gróf bérelte.

A gróf neje távoli rokona volt Martin d'Espagne grófnak; a hölgyek szüleinek birtokai alig tíz mértföldnyire voltak egymástól és így az unokatestvérek együtt töltötték el gyermekkorukat és ifjúságukat. Később midőn mindketten férjhez mentek már, a szives viszony zavartalanul fennmaradt és így mindkét családra csak kellemes volt, mikor Gomerre gróf Martin gróf bérlelte.

Gomerre gróf tekintélyes, bár semmi tekintetben sem híres család sarja volt és őt épp úgy, mint nejét a legmagasabb körök is szívesen látták; de azon pénzcsoportra, melynek Gomerre gróf beletája volt, egy kedvezőtlen kimenetelű pör a Godmerre családra nézve is végzetessé vált s Martin gróf legmesszebbmenő engedelményei dacára a bér szerződést fel kellett bontani. Gomerre gróf nejevel és gyermekeivel, egy tizenöt éves kedves leánnyal és két kilenc és tízéves fiával, az Orne kerületben fekvő Chénais-kastélyba vonult vissza.

Martin gróf megbízottjának, Leflot urnak ma reggeli látogatása szoros összefüggésben volt a Gomerre-családnak talpra történő költözésével, mert immár más bérlet után kellett nézni és Leflot ur, várakozása ellenére, mihamar talált kárpótlást, oly körülmény tehát, melyet megbízójával közölni és ennek nézetét kísélni sietett.

A tábornok épp reggeli látogatásból tért haza, mikor az inas Leflot urat jelentette be s a vén katona barátságos hívásra az úgynök belépett a szobába, hol a háziur épp öltözködött.

— Nos, Leflot... hogy állunk? — kérdezte a gróf látogatóját jókedvűen.

— Jól, gróf ur... én... —

— Ha önnök mindegy, mindig tábornoknak szólíthatna, — jegyezte meg a megszólított vidáman, mi alatt végig törölte a beretvét, majd erősen fésülte és ketélte rövid, kemény, már erősen szürkülő hajszálait.

— Hát mit is akart mondani Leflot?

— Hogy szerencsésen találtam egy új bérletet, tábornok ur; ha beleegyezni méltóztatik, a szerződést nyomban meg lehet kötni. A kérdéses bérlet mindjárt kilenc esztendőre lekötne magát; az esetleg szükségessé váló javításokat saját rovására tudja teljesíteni és így ez az ajánlat határozottan előnyös.

— Hm... és meynyit akar az új bérlet fizetni, Leflot?

— Huszonötezer frankot, tábornok ur.

— Ezer ördög... ez már beszéd... nyolcezer frankkal többet, mint amennyit Gomerre fizetett, kiáltott a tábornok kellemes meglepetéssel.

— Tudtam, hogy tetszeni fog az ajánlat a tábornok urnak, — mosolygott az úgynök.

— Elhiszem azt! De mondja csak, Leflot... ki az a bolond, ki oly nagyon sokra becsüli a szerencsét, hogy nálam lakhassék?

— Hogy holoud e, azt bizony nem tudom, minden-

esetre sok a pénze. Jelzőlogilag biztosított követelése körülbelül hat milliót érnek. Azonkívül két palotája van Párizsban és rengek kastélya Oise departementben.

— Neve?

— Monach.

— Monach?

— Igen... Monach báró.

— Hm... ez a név teljesen ismeretlen előttem.

— Csodálom, — felelt Leflot meglepetve, — a

báró azt mondta nekem, hogy ő ismeri a tábornok urat.

— Nem tudnám honnan?

— Amint nekem a báró beszélte, a tábornok ur-

nak már két évvel ezelőtt mutatták be a kaszinóban,

Vichyben.

— Meglehet... de a bárónak mindenesetre jobb

az emlékezőtehetége, min az enyém.

Középtemű, mint egy negyven éves, barna pofaszakállt hord és orra erősen meghajolt, ami zsidó eredete mellett bizonyít. Az mindenesetre tudja a tábornok ur, hogy a báró zsidó? — kérdezte Leflot habozva.

— Nem... de honnan is tudnám?

— No... mert azt hittem, hogy hallott már fe-

lőle, tábornok ur... a fiatal gróf ur okvetlenül ismeri.

Mindketten ugyanazon klub tagjai.

Az meglehet... és mit művel az a Monach báró?

— Oh, hát ő minden jelentékenyebb üzvevállal-

atnak részese.

— Hm... a tőzsdén tehát?

— Igen, tábornok ur.

— De csak nem...

— Ments Isten; hírneve a legjobb; a legjobb kö-

rokban elitogadják és művészi hajlamai...

(Folytatás következik.)

mihalomtulajdonos építő villájában. A villát hetek óta építik a kőszegi kőművesek. Egy párkányzat a vakolás sulya alatt leszakadt, mivel nem elég erősen lett építve a talap falazat. A leszakadt párkányzat az állványokat is szétverte, ledöntötte s az állványokon dolgozó három munkás a mélybe zuhant. Mindhárom súlyos sérüléseket szenvedtek. A sebesültek Reiter Pal rőtalfvai illetőségű kőművesmester, Erdődi Károly kolosmonostori kőműves és Veilig Teréz kőszegi munkásleány. A helyszínen a szerencsétlenség után néhány perccel megjelent dr. Dreiszker József vizsgógyógyászati orvos, aki megadta a sebesülteknek az első segélyt. Sebeiket bekötözte s hordagyon felügyelete alatt elszállították őket. Legsúlyosabb a sebesülése Reiter Palnak, akit a kórházban, a másik két sebesültet lakásokon ápolják. A rendőrség megindította a nyomozást, mely hivatalos lesz kiderítendő, hogy kit terhel a felelőség a szerencsétlenség miatt.

Népgyűlés Kirchschiagon. Megirtuk mult szombatkor, hogy a közleg-aspaugi vasút ügyében osztrak szomszédaink legközelebbre népgyűlést terveznek. A népgyűlésre a megírókat most bocsátotta ki a népgyűlést előkészítő bizottság. A gyűlés traut, mely e hónap 20-án fog megtartani Kirchschiagon, már is nagy érdeklődés mutatkozik. A gyűlésen mint megirtuk, ott lesz *Luahne* Hugo kerületünk országgyűlési képviselője is, ki a vasútnak Közleggel való csatlakozási előnyeitől fog értékezést tartani.

Tanítónők találkozósa. Találkozósta jöttek össze július 11-én a kőszegi Szt. Domonkos rendi nővérek zardájának tanítónépző intézetének végzett növendékei, akik öt évvel ezelőtt nyertek oklevelet. Ot év előtt 39-an végeztek, kik közül csak hatan jelentek meg, névszerint: *Németh* Lujza (Acád), *Bánffy* Mariska (Sümeg), *Németh* Margit (Szentkirály), *Tresler* Gizzi (Ajka), *Vidos* Malvin és *Mam* Mariska (Szombathely). Reggel szent mise volt a zardában. Azután megtekintették a zardát s a főimzáriumot. Délben társaság volt. A kedélyesen eltöltött délután tejezte be a találkozást, mely után kiki hazautazott.

Hegymesteri állásra hirdet pályázatot a város. A hegymester fizetése 200 kor. Pályázati kérvények tolyo hó 31-ig adhatók be a polgármesteri hivatalhoz.

A kőszegiek III. oszt. ker. adó tárgyalása t. évi július hó 21-én délelőtt 8 órakor veszi kezdetét a városházán a következő beosztás mellett: 21-én az ács, aranyozó, aranyműves, asztalos, babos, babsító, bádogos, bérkocsisok, bognár, borbélyok, cselédszerző, cementgyáros, cserepes, cipész, cukrasz, disznóölő, rövidárusok, esztérgályos, építési vállalkozó, szobafestő, fényképész, fodrász, fogtechnikus, fűrésztelap és lőnvarosok. 22-én okortuvarosok, electrotechnikus, gondnok, gyam, gyepmester, gyógyszerész, góztűrdő, hentes, husmérő, kalapos, kályhás, kávé, ketekötő, kerékpárjavító, kertész, borkereskedő, borkereskedő, butorkereskedő, gabonakereskedő, szállító, gyümölcsáros, fűszerkereskedő, rőtőskereskedő, dírtárkereskedő, sertéskereskedő, pálinkakereskedő, vaskereskedő, vegyeskereskedő és keftestők. 23-án keményseprő, kézimunkakészítő, kifőző, csapláros, korecsáros, markatányos kántinos, szállodás, kovács, kir. közjegyző, kőműves, könyvkereskedő, könyvkötő, koteles, lakatos, mértékhlitelesítő, mészáros, mészkereskedő, molnár, pénzüzér, pék, postaszállító, posztós, puskaműves, gózmalom, nemezzgyáros, nyomdász, szilgyártó, szabó, szűlésző, szikvizgyáros, szatócs, szűcs, reszelővágó, rézműves ékszerész, orás, allatorvos, orvos, varió. bírósági végrehajtó, temetkezési vállalat, üveges, ügyvéd, biztosítási úgynök és földbérlet adója körül tárgyalás ala.

Műkedvelők előadása. Répcekerthelyen a vakáción otthon levő felsőbb osztályú tanulók e hó 28-án a Schermann-féle vendéglőben mulatságot rendeznek, mely alkalommal a „Falú rossza” című népszínművet fogják előadni.

Hirdetmény kivonat. A székesfehérvári V. honvéd kerületi hadbiztonsága a kerület területén 1905 évben megtartandó őszi legyvergyakorlatokon résztvevő honvéd és közös hadseregbeli csapatok részére szükséges, kenyér és lőtár cikkek biztosítása céljából a Székesfehérvári állomáson 19 8 július hó 27-én nyilvános versenytárgyalást tart. A szükségesletek, valamint a részletes feltételek a kiadott hirdetményekből és az előkészített szállítási feltételek tüzetéből meg tudhatók, melyek ezen kerületi hadbiztonságnál, valamint az V. honvéd kerület, honvéd állomás parancsnokságánál tekinthetők és ezen kerületi hadbiztonságnál ingyen meg is kaphatók. Ez irányban a kereskedelmi és iparkamra továbbá a magyar mezőgazdák szövetekezete és az országos gazdasági egyesület, valamint a kerület területén lévő valamennyi vármegyei gazdasági egyesületei az azokhoz áttett hirdetmények alapján szintén kellő felvilágosítást adhatnak Székesfehérvár 1908 évi július hóban. A m. kir. székesfehérvári V. honvéd kerület hadbiztonsága.

Belvedere szállodat (Wien III. Landstrasser-Gürtel) a dől- és államvasút közelében az aspaugi vasút mellett, a szép Maria-Jozefa parkon, gyönyörű kivilágítással, a utazó közönség figyelmébe ajánljuk. A szállodában 300 szoba van. Villamvilágítás. Szobák már 2 koronáért kaphatók.

A nyár veszedelmei és a csecsemők. A csecsemők halandóságának legnagyobb százalékát a nyári megbetegedések szolgáltatják. Ezek közül is a legveszélyesebb a hasmenés, a gyermekek gyomorbelhurutja, mely elég gyakran pár nap alatt kioltja a csecsemő életét. A gyomorbelhurutot többnyire a tej baktériumai okozzák, melyek a nyári hőségben rohamosan szaporodnak és a tej bomlását is előidézik. A tehéntej nemcsak akkor veszélyes a gyermekekre nézve, a mikor már látható is a bomlási processus eredményei. Eppen ezért kiküszöbölendő lenne a tej a gyermekek étrendjéből, a forró évszak idején. A meleg időjárás alatt a tehéntej

csak olyan alakban adható a gyermekeknek, mely a mellette, hogy a tej alkotórészeit bomlásra nem képes állapotban tartalmazza, tápláló és könnyen emészthető anyagok hozzáadásával kifogástalan táplálékot képez. Ilyen következményeknek tevel meg az általánosan ismert Nestlé-féle gyermekliszt.

Sohase busuljon!

Holnapra ön már teljesen jól érzi majd magát és eljöhét velünk a kirándulásra, de előbb egy fél-tucat Fay-féle valódi Sodem Ásvány-pasztilát vegyen be forró tejsben. Aztan néhányat szopogathat még, de akkor holnap ön teljesen rendben lesz. A nyári utazásra is vigyen mindig magával Fay féle Sodemit, mi különben nem is drága: egy skatulya ára 1 korona 25 fillér. Kapható

minden gyógyszerertárában, droz.márában és ásványvízközpontokban.
Veszerképviselő Magyarországon-Ausztrián részére:
GUNZERT W. Th. Becs. IV., Grosse Neugasse 27.

Közgazdaság.

A sörárpa.

A maláta-gyárosok és sertőzők általában arról panaszkodnak, hogy a Magyarországon vásárolt sörárpa-ból nem tudnak jó malátát készíteni. Ennek pedig nem az árpa az oka, hiszen Magyarországon kitűnő minőségű sörárpa terem, hanem az, hogy a gazdák és a cséplő-gépkészítők téves balhiedelemből nagyon is letoklászolják, tekoztatják, legömbölyítik és ezzel mindenkor meg is sértik az árpaszemet csépléskor, úgy gondolkozván hogy az ilyen tekoztatott árpát a maláta-gyárosok és sertőzők szivesebben veszik.

Pedig ez nem úgy van!
Még a legjobb sörárpa sem adhat jó malátát, ha héjja megsérült, vagy a szem megrepedt, vagy bármelyik hegyes vége tulságosan le van koptatva. Az ilyen árpa azétáskor nem adhat egészséges csírat, tehát malátát, hanem elpenészesedik. Vagy ha ad is valamelyes csírat, mután az sértett magból kelt, nem lehet tartós és vele jó sört készíteni nem lehet.

Mar pedig a gazdának saját érdeke kívánja, hogy olyan állapotban hozza sörárpáját piacra amint azt a maláta-gyárosok és sertőzők kívánják. Ezek pedig csak a sértetlen, épszemű árpát keresik és fizetik. Egyáltalán nem törődnek ezzel, hogy az árpa hegyes maradt, sőt ezt jobban üzetik, mint a tekoztatott, mert a hegyes szemű árpát a cséplőgép dobja és toklászolja minden bizonynyal kevesebbet sértette meg, mint a legömbölyítettet.

Ne tévessze meg a gazdákat az a régi telfogás, hogy miúel nagyobb a sörárpa hektolitersulya, annál nagyobb az ára. A maláta-gyárosok és sertőzők mind szivesebben veszik a 67-70 kilós árpát, mint a 70-73 kilóst, azon egyszerű okból, mert az agyonkoptatott, legömbölyített árpa nehezebb hektolitersulyu ugyan, de sokkal több jobban sértett szemekből áll, mint a le nem koptatott és így kevesebb vagy egyáltalán nem sértett szemű árpa, mely malátakészítésre ilyenformán sokkal jobb.

A sörárpa cséplésénél tehát nagyon kell ügyelni arra, hogy a szem meg ne sérüljön. Mután pedig a szem a cséplőgép két helyen sérülhet meg, ugyimint a dobban és a toklászolóban, tartsak szem előtt a gazdák és cséplőgépkezelő a következő tudnivalókat:

Mikor és miért törí a dob a szemet?

I. Minden árpacséplés előtt ki kell próbálni a kosár állást és próbálgatások után ugy beállítani, hogy a szemet a kalászról jól lecsépelje ugyan, de hozzá toklást ne hagyjon rajta, se meg ne sértse.

II. Hogy a dob megsérti-e az árpaszemet vagy sem, azt úgy lehet megtudni, hogy a magtelhordó (pater-noster vagy elevator) fenékén levő tobjajtól kihuzzuk és a szemet itt eresztjük ki. Ha találunk sértült szemet, akkor a dobban van a hiba és most keresni kell a hibát.

III. A dob a következő okokból sértheti vagy törheti a szemet:

1. Ha gyorsabban forog, mint kellene.

2. Ha a dob nincs jól összeállítva és egyes lécek tulságosan vannak szerelve.

A dobon a léceknek mind pontosan egy magas-

ságban kell feküdniök.

3. Ha a kosár tulságosan közel áll a dobbhoz,

vagyis nagyon meg van húzva.

Ekkor hátrább, tágra kell állítani a kosarat.

4. Ha a kosár nincs egyenletesen meghúzva és

egyik végén közelebb áll a dobbhoz, mint a másikon.

Ezt meg kell keresni a cséplőgép oldalán levő

kémlelő lyukakon át nézve s a dobot egyenletesen

állítani.

IV. Uj gépnél, míg a kosárlécek és dobverőlécek

kissé meg nem koptak, inkább tágra állított kosár-

ral kell eleinte dolgozni.

V. Használt gépnél a dobverőlécek közepén jobban

kikopnak, mint két szélükön. Az ilyen egyenetlenül ko-

pott verőlécek nem cséplenek jól s ha akkor a kosarat

közelebb hozzuk a dobbhoz, a verőléc két végén meg-

sérti vagy törí a szemet. Ez esetben a kopott verő-

léceket egyenesre kell reszelni, vagy két végén a bordákat

reszelővel oly alacsonyra kell reszelni, mint aminő

alacsonyra a közepén koptak. Vagy pedig új verőléceket

kell a dobra szerelni.

Ha a kosárlécek élei lekoptak, ezeket ki kell venni

a kosárból és egyenesre, élesre gyalulni.

VI. A kosár állítása új gépeknél a cséplőgép

oldalán levő beosztás szerint történik. Kopott kosár és

dobnál e beosztás már nem mutathat biztosan, azért a

cséplőgép két oldalán levő kémlelő-lyukakon átnézve,

szemmel is meg kell vizsgálni a beállítást, hogy a ko-

sár egész hosszában egyenletes legyen.

